

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

Олена ПОТОЦЬКА
«29» серпня 2025 року

**СИЛАБУС
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ДОДАТКОВИЙ ІНСТРУМЕНТ»**

“Оркестрові духові та ударні інструменти”

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань – В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність – В5 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2 0 2 5**

АНОТАЦІЯ КУРСУ Навчальна дисципліна «Додатковий інструмент» входить до циклу вибіркових навчальних дисциплін. Курс спрямовано на розкриття індивідуальних творчих здібностей здобувачів фахової передвищої освіти, перш за все, формування комплексу спеціальних теоретичних знань, умінь і практичних навичок, що є необхідними для опанування основ диригування.

КОМПЕТЕНТНОСТІ. У межах цього курсу здобувачі освітньо-професійного ступеню «Фаховий молодший бакалавр» формують інтегральну, загальні та спеціальні компетентності, передбачені освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво».

Інтегральні компетенції (ІК)

ІК Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетенції (ЗК)

ЗК 5 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетенції (СК)

СК 1 Здатність використовувати знання та розуміння традиційних і сучасних культурно-мистецьких процесів і практик у власній професійній діяльності.

СК 2 Здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності.

СК 3 Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності.

СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 8 Здатність оперувати професійною термінологією.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ. Для здобувачів на основі базової середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 8, Курс II-IV, Семестри III — VIII, загальний обсяг — 240 годин, з них індивідуальних — 109 годин, самостійних — 131 години. Для здобувачів на основі повної загальної середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 6, Курс I-III, Семестри I—VI, загальний обсяг — 180 годин, з них індивідуальних — 109 годин, самостійних — 71 години.

МЕТА КУРСУ - опанування здобувачами фахової передвищої освіти обсягом необхідних знань та вмінь з техніки диригування для їх доцільного застосування в майбутній педагогічній та виконавській діяльності.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

РН 4 Читати та відтворювати нотний запис тексту музичного твору.

РН 6 Визначати зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору як на слух, так і при вивченні нотного тексту.

РН 8 Розпізнавати різні компоненти музичної мови.

РН 9 Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті освітньої виконавської / музично-теоретичної / педагогічної / організаційно-творчої діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 13 Використовувати професійну термінологію під час виконання творчих та навчальних завдань.

МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ В СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНІЙ ПОСЛІДОВНОСТІ

Навчальна дисципліна «Додатковий інструмент» вивчається протягом трьох років навчання та є професійно-важливим навчальним курсом. «Основи диригування» безпосередньо пов'язане з такими дисциплінами, як «Оркестровий клас», «Виконавська практика», «Курс підготовки сучасного педагога». Означений предмет допомагає розбудовувати у здобувача фахової передвищої освіти творчий та послідовно-логічний підходи, стосовно вирішення низки художньо-творчих, мистецьких завдань.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Заняття з дисципліни «Додатковий інструмент» будуються на основі індивідуальної програми навчання, послідовно розробленої викладачем даного навчального курсу, що упорядковується з урахуванням самобутності духового академічного репертуару. В кожному семестрі здобувач повинен опанувати два академічних твори різних за жанрово-стильовими характеристиками. Протягом навчання відбувається підготовка виконавських програм, що виконуються на заліку.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ: пояснювально-ілюстративний, бесіда, репродуктивний, творчий, пошуковий, практичний показ.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ. Дисципліна «Додатковий інструмент» реалізується у вигляді індивідуальних занять та самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ включають поточний та підсумковий контроль, а також проводяться у вигляді відкритих сольних виступів здобувачів фахової передвищої освіти. Залік наприкінці курсу здійснюється з метою підведення підсумків навчального курсу й включає виконання двох різнохарактерних, різножанрових творів.

ПОЛІТИКА КУРСУ («Правила гри»)

Навчальний курс «Додатковий інструмент» передбачає роботу як в індивідуальній формі з викладачем у професійно облаштованій навчальній аудиторії, так і у самостійній роботі. Усі завдання, передбачені програмою мають бути виконанні у встановлений термін. Пропуски занять здобувачами фахової передвищої освіти припустимі тільки з поважних причин та підлягають відпрацюванню у вигляді вивчення додаткового навчального матеріалу.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Терлецький М. М. Виконавсько-методичні компоненти основ професійної майстерності тромбоніста: навчально-методичний посібник / М. М. Терлецький. – Рівне : НУВГП, 2020. – 48 с.
2. Жульєв А.П. Хрестоматія «Тромбон» Вип. 2 Нотне видання – Запоріжжя: Видавець ФОП Шепель Г.В., – клавір – 60 с., партія – 20с. – 2021 р.
3. Олександр Яковчук. Музика для флейти. Поліграфічний центр «Спринт – сервіс», видання, 2021. 45 с.
4. Олександр Яковчук. Музика для гобоя. Поліграфічний центр «Спринт – сервіс», видання, 2021. 53 с.
5. Олександр Яковчук. Музика для кларнета. Поліграфічний центр «Спринт – сервіс», видання, 2021. 49 с.
6. Олександр Яковчук. Музика для мідних духових інструментів. Поліграфічний центр «Спринт – сервіс», видання, 2021. 52 с.
7. Олександр Яковчук. Музика для фагота. Поліграфічний центр «Спринт – сервіс», видання, 2021. 50 с.
8. Гамбель М. Й. Методичні поради гри на трубі в дитячих музичних школах та школах мистецтв. – Рівне : Волин. обереги, 2022. – 40 с.
9. Терлецький М.М. Початкова школа гри на тромбоні : навч. посіб. Рівне: НУВГП, 2022. 220 с.

Додаткова

1. Жульєв А.П., Жульєв А.А. Art-Jazz. Джазові п'єси для саксофона-альта та фортепіано / А.П. Жульєв, А.А. Жульєв. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2014. – 32 с. + 12 с.
2. Жульєв А.П. Тромбон. Випуск I / упор. Жульєв А.П. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2014. – 68 с. + 20 с.
3. Закопець Л.М. Гобойні награвання: Навчально-методичний посібник / Л.М. Закопець. – Рівне: Волин. обереги, 2019. – 36 с.

4. Щербанюк В.Ф.. Збірка п'єс для юного саксофоніста : Навчально-методичний посібник для учнів духового відділу МШ та ШМ / Володимир Щербанюк. – Чернівці : «Місто», 2019. – 168 с.
5. Білий Є.М. Технологія гри на трубі. Лексика джазу: досвід анатомічного та фізіологічного дослідження проблем. Вінниця: Нова Книга, 2013. 168 с.
6. Денисенко Я.О. Про деякі напрямки розвитку сучасного українського гобойного репертуару. Проблеми методики та виконавства на духових інструментах. 2009. В. 83. С. 116–127.
7. Круль П.Ф. Духовий інструментарій в історії музичної культури України. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, 2013. 219 с.
8. Teal L. The art of saxophone player. New Jersey: Summy birchard music Princeton, 1963. 119 p.
9. Thurston F. Clarinet technique. London: Oxford university, 1956. 85 p.
10. Wick D. Trombone technique. London: Oxford university Press, 1984. 130 p.

Інформаційні ресурси

1. International Double Reed Society (IDRS) – <https://www.idrs.org>
Ресурс для виконавців на гобої та фаготі, включаючи методичні матеріали, нотні видання та рекомендації від провідних педагогів.
2. Percussive Arts Society – <https://www.pas.org>
Онлайн-бібліотека ресурсів для виконавців на ударних інструментах: навчальні посібники, відеоуроки, репертуар для різних ударних інструментів.
3. IMSLP (Petrucci Music Library) – <https://imslp.org>
Безкоштовна бібліотека нотної літератури для всіх видів інструментів. Великий вибір творів для споріднених духових і ударних інструментів.
4. Архів української музики – <https://ukrainianmusicarchive.com>
Бібліотека зразків української інструментальної музики, включаючи твори для духових і ударних інструментів.

5. **Band Music PDF Library** – <https://bandmusicpdf.org>
Онлайн-бібліотека з нотами для духових оркестрів, включаючи сучасні твори для різновидів інструментів.
6. **The Clarinet Pages** – <https://www.theclarinetpages.net>
Інформація про техніку гри на різновидах кларнета, від баскларнета до контральто. Рекомендації з вибору репертуару, техніки та аксесуарів.
7. **Flute World** – <https://www.fluteworld.com>
Ресурс для флейтистів: нотна література для флейти піколо, альтової та басової флейт, відеоуроки, нотні збірники.
8. **The Horn Society** – <https://www.hornsociety.org>
Матеріали для виконавців на валторні, зокрема інформація про альтову валторну та її репертуар.
9. **Trumpet Herald** – <https://www.trumpetherald.com>
Форум і ресурс для трубачів із нотними матеріалами для споріднених інструментів мідної групи (тенорова труба, корнет тощо).
10. **Музична Україна** – <https://musicalukraine.com.ua>
Національний портал про музику, зокрема українські твори для духових та ударних інструментів.
11. **Woodwind & Brasswind** – <https://www.wwbw.com>
Портал із нотами, статтями про гру на дерев'яних та мідних духових інструментах, а також рекомендаціями щодо їх обслуговування.
12. **Orchestral Bassoon** – <https://www.orchestralbassoon.com>
Спеціалізований ресурс для виконавців на фаготі, включаючи вправи та розбір оркестрових партій.